

דף כג.

עין משפט א.

או"ח סימן שפו פעיף ח

ה. ח. משתתפין אפי' באוכל שאינו ראוי לו ^ה אם ראוי לשום אדם, כגון לנזיר ביין ולישראל בתרומה ^י, וכן הנודר או הנשבע מאוכל זה משתתף בו. וי"א דוקא שנדר או נשבע שלא יאכלנו אבל נדר או נשבע שלא יהנה ^ז ממנו אין משתתף בו.

הגה: אבל אמר לשון קונם שזה לשון קרבן גם באמר קונם אכילתו עלי אינו משתתף בו ^ח.

עין משפט ג.

יו"ד סימן קיז פעיף א

א. א. כל דבר שאסור מן התורה אע"פ שמותר בהנאה ^ט אם הוא דבר המיוחד למאכל ^י אסור לעשות בו סחורה.

ה. וה"ה לערובי תחומין אבל לא בערובי חצרות דבעינן פת, מ"ב אות מ"ו.

ו. ^ו הואיל וראוי לכהן, והיום שכולנו טמאי מתים אין לערב בתרומה טהורה, מ"מ בחלה מערבין בה.

ז. ^ו ומי שנוהג באיסור חדש אם נוהג מצד חומרא מותר לערב בחדש אבל אם נזהר בזה מחמת הפוסקים שאסור מן הדין אין מערבין בו גם בחו"ל. מ"ב אות מ"ז.

ז. ^ו הגם דראוי לאחרים אבל הרי הוא נהנה ע"י תיקון זה, ודוקא שיתופי מבואות או ערובי חצרות שמערבין לדבר הרשות, אבל ערובי תחומין שזה לדבר מצוה מותר דמצוות לאו ליהנות ניתנו ולא נחשב להנאה, ועיין במ"ב אות מ"ט.

ח. דאם נתיר בזה יבא להתיר גם בקרבן שהוא הקדש גמור, ובהקדשות לכו"ע אין מערבין משום שהם אסורים לכל העולם, מ"ב אות ג'.

ט. ממשנה שביעית פ"ז משנה ג'. ובירושלמי פ"ז דשביעית ובפ"ז דבב"ק, וכ"כ התוס' שם בדף פ"ב, ורמב"ם בפ"ח ממ"א. ומדברי הרשב"ץ נראה דאיסור זה איסור תורה, אבל מתשובת הרשב"א ח"ג סי' רכ"ג נראה שסובר שזה איסור דרבנן. ונפ"מ לענין ספיקא אם להחמיר או להקל, ובעבר ועשה. כף החיים אות א'.

י. ואם במקום אחד עשוי למאכל ובמקום אחד עשוי הדבר הזה למלאכה אינו אסור רק במקום שעשוי לאכילה. ואם הרוב עשוי לאכילה ומיעוט למלאכה אזלינן בתר רובא ואסור. כף החיים אות ב'.

הגה: אפי' לקנותו כדי להאכילו לפועליו הנכרים כ או להלוות עליו ל אסור.

א. ב. רק חלב מ מותר לעשות בו סחורה שהרי נאמר בו יעשה לכל מלאכה.

ומותר לעשות סחורה בפירות מתולעים משום שאינו מסתחר בתולעים אלא באוכל שאינו נמכר ביוקר יותר בגלל התולעים. כף החיים אות ג'.

עופות נוי טמאים שמגדלים לשחק בהם, וכן עופות המדבריים מותר להסתחר בהם, ב"י. ורק דבר המיוחד למאכל אבל אלה לא מיוחדים למאכל, וע"ז סמכו לגדל צפורים טמאים המנגנים וכן מותר לגדל קופים. כף החיים אות ה'.

נזיר מותר לעשות סחורה ביין מדאורייתא אבל אסור מדרבנן שמא יבא לידי תקלה, ואפי' להאכיל בניו הקטנים עם יין אסור.

סוסים וחמורים וגמלים דסתמן למלאכה מותר לעשות בהם סחורה. ב"י, ש"ך ס"ק א'. והגמלים אף במקום שהערבים אוכלים אותם מ"מ סתמן למלאכה וע"כ מותר לעשות בהם סחורה. כף החיים אות ז'.

עור של דבר טמא מותר לעשות בו סחורה. כ"כ הרשב"א בתשובה ח"א סי' תפ"ט והטעם כי עורות אינם עשויים לאכילה.

מותר לעשות סחורה בדם שהוקש למים, כ"כ הפר"ת אות ד'. וכן כתב הנוב"י תנינא חיו"ד סי' ס"ב והח"ס בסי' ק"ו.

ב. והש"ך בס"ק ג' דעתו להתיר לקנות כדי להאכיל פועליו הנכרים שיש לו בביתו, וכ"ה דעת הפר"ח, אבל דעת הפר"ת באות ג' לאסור כיון שמזונותיהם עליו אסור לפרוע חובו. כף החיים אות י"ב.

ל. ובתה"ד סי' ר' כתב דמכוער הדבר להלוות על כותלי חזיר. אבל לפי מש"כ הב"י בשם הרשב"א דטעם האיסור משום שמא יבא לאכלו א"כ גם בהלוואה יש איסור גמור, ט"ז ס"ק ב'.

מ. דוקא חלב של בהמה טהורה אבל של טמאה אסור לעשות סחורה, כ"כ הב"י, ודלא כהא"ח, וכן הסכים הב"ח. ש"ך ס"ק ה'.

ומותר לקנות חלב חזיר לעשות ממנו גרות או סבון וכ"ש שחלב זה נפסד לאכילה. לסוך בחלב אסור דבכלל שתיה הוא, כ"כ הב"י בשם האו"ח, אבל לדעת התוס' בנדה ל"ב ע"א בשם ר"ת סיכת שומן חזיר וחלב מותר. ויש שמחלק בין סיכה של תענוג לסיכה של צער, וכן דעת הגאון באו"ח סי' שכ"ו סעיף י'. ומותר לומר לעכו"ם לסוך התינוקות בחלב או בשומן חזיר, כך העלה מרן הראשון לציון בסי' קי"ז יור"ד על כף החיים אות ט"ז. לרחוץ בסבון שנעשה מחלב כתב בש"ך בנה"כ שאף שנהגו בו היתר ראוי להחמיר שלא לרחוץ בו, אבל הפר"ח מתיר כי אפי' לאכילת הכלב נפסל ומסריח. שם בכף החיים אות י"ז.

נזדמנו לצייד ^ב חיה ועוף או דגים טמאים או נבילה וטריפה בביתו מותר למכרם לגוי ^ב ובלבד שלא יתכוון לכך.

הגה: וצריך למכרה מיד ^ע ולא ימתין עד שתהיה שמנה אצלו.

הגה: ומותר לגבות דברים טמאים בחובו ^ב מן העכו"ם דהוי כמציל מידם.

ג. דוקא לצייד שאומנותו בכך אבל שאר כל אדם אפי' שנזדמנו לו טמאים בצידה לא התירו לו. ש"ך ס"ק ו'. וכן דעת מר"ן הב"י אף שיש חולקים.

אם נפלו לו בירושה חשיב כנזדמנו לו ומותר. שם באות כ"א. עבר וקנה דברים אסורים ע"מ למכרם ולהרויח בהם או עבר וצד דברים טמאים מותר למוכרם אלא בכדי מה שקנאם ולא ירויח בהם.

ד. ודוקא לאותו שנזדמנה לו הנבלה או טריפה או עוף טמא אבל אסור לישראל אחר לקנות ממנו ע"מ למכרה לגוי כדי להרויח שהרי סחורה היא ואסור. ש"ך ס"ק ח'. ודלא כהט"ז בס"ק ג' שהתיר בזה.

ובמקום שנהגו כדברי הט"ז יש להם על מה שיסמוכו. כף החיים אות כ"ו. מ"מ גם למחמירים כדעת הש"ך אם אותו שנזדמנה לו הנבילה אינו יכול למכרה מותר לו למנות שליח ישראל במקומו למכרה לו. שם באות כ"ז.

ה. ואם אינו מוצא כדי שויה יכול לעכבה עד שימצא כדי שויה. כ"כ בפר"ח ס"ק י'.

ו. ודוקא אם כבר הלוחה אבל להלוותו לכתחילה ע"ז אסור. ואפי' חזירים מותר לגבות מעכו"ם בחובו מהאי טעמא, והיכא דאפשר שלא לקחת לרשותו דבר טמא יש ליזהר בזה. כף החיים אות ל"ו.

בזה"ז שיש מקררים חשמליים ואפשר להשהות הבשר בתוכם זמן רב בלי צורך לעשות מעשה ולמולחה אין איסור לשים אותם שם עד שיזדמן לו קונה בכדי שויה, ורק לעשות פעולה ולמלחה או לעשות נקנקיות מזה אסר הרשב"ץ. כף החיים אות מ"א.

לבשל תבשיל מבשר נו"ט למכרם לגויים הבאים למסעדה שלו המהרש"א בחולין ק"ו ע"א התיר בזה כשהדבר קשה למכור בשר חי, והטעם דבזמן מועט הוא גומר מכירתו, ושם באות מ"ב האריך מרן הרב עובדיה יוסף שליט"א להוכיח כדברי המהרש"א ודלא כהברכי יוסף ועוד שכתבו דדעת הב"י לחלוק על דברי המהרש"א והמיקל יש לו על מה לסמוך ע"ש.

ישראל שעובד אצל עכו"ם במטבח ודורש ממנו לבשל לו נו"ט העלה ביביע אומר להקל, וציין לזה באות מ"ג בכף החיים.

גוי המביא מתנה לישראל דבר טמא מותר לקבל ממנו דאי לא קיבל הנאה מישראל לא היה נותן לו מתנה.

העושים סחורה בדברים אסורים יש למחות בידם הגם שי"א דזה איסור דרבנן ומוטב שיהיו שוגגין ולא יהיו מזידין מ"מ בעבירה שבגלוי יש למחות משום חילול ה', כמ"ש המג"א

הגה: אסור למכור ז לעכו"ם נבילה בחזקת כשרה.

א. ג. כל דבר שאין איסורו אלא מדבריהם ז מותר לעשות בו סחורה ר.

באו"ח סי' תר"ח ס"ק ב'. כף החיים אות נ"ד.
ארנבת כיון שרוב בני אדם מגדלים אותה לאכילה אסור לישראל לגדלה ולהסתחר בה אפי' לשחוק בה. כף החיים אות ס"ח.
הנותן מעות לגוי להתעסק בהם, והגוי מסתחר גם בדברים אסורים והריוח לאמצע מותר, אבל אם הישראל יושב שם בחנותו כשמתעסק בדברים אסורים אסור אע"פ שכל אחד מתעסק בסחורה אחרת. כף החיים אות ס"ט-ע'.

ז. אבל לתת לו לגוי במתנה נבילה בחזקת כשרה כתב הטור דר"ת והרא"ש אוסרים ויש מתירים, והב"י בסי' ס"ה כתב שדעת הטור להקל במתנה, וכן מוכח מדעת מר"ן השו"ע שם בסעיף י"א דדוקא בפני ישראל לא יתן לו בחזקת כשרה משום תקלה, אבל שלא בפני ישראל מותר, ולא חיישינן בזה לגניבת דעת עכו"ם בזה, וכ"כ הש"ך בס"ק י"ג והמחמיר תע"ב. כף החיים אות ע"ה.

וכל זה בגוי המכירו אבל באינו מכירו הרי קימ"ל דאסור לתת להם מתנה. שם בכף החיים אות ע"ו.

ק. כ"כ הרמב"ם והטור. ובסתם יינם אע"פ שהוא מדבריהם אסור לעשות בו סחורה. ש"ך ס"ק י"ד. ואפי' לדעת הרמ"א שפוסק דסתם יינם בזה"ז מותר בהנאה, כמ"ש בריש סי' קכ"ג. לכתחילה אסור לקנותו ולמוכרו להשתכר בו, אבל לדעת מר"ן הרי בלא"ה אסור בהנאה ופשוט דאסור לעשות בו סחורה. כף החיים אות ע"ח. אבל בסתם יינם של ישמעאלים מותר לעשות סחורה דמותר בהנאה. שם בכף החיים אות ע"ט-פ'.

ר. מותר לשחוט בהמות למכרם לעכו"ם ולהסתחר בהם בלי בדיקת הריאה שהרי בדיקתה רק מדרבנן והו"ל כעושה סחורה באיסור דדבריהם שמותר. כף החיים אות פ"א. וצריך למכור אותו לעכו"ם באופן שאין בו חשש שמא ימכרנו לגוי לישראל. כף החיים אות פ"ג. כל דבר שאין איסורו ניכר בגופו אסור להכניסו לביתו שמא יבא לאכול ממנו. שם באות פ"ב.